

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์  
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๓/๒๕๖๓

วันที่ ๘ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายวิรัตน์ ศิริรักษ์ ผู้ร้อง  
- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายวิรัตน์ ศิริรักษ์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายวิรัตน์ ศิริรักษ์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นโจทก์ฟ้องตนเป็นจำเลยในคดีอาญา ต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรี ในความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ รวม ๓ คดี ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีพิพากษาลงโทษจำคุกผู้ร้อง คดีละ ๗ ปี ๖ เดือน รวมลงโทษจำคุกทั้งสิ้น ๒๑ ปี ๑๘ เดือน โดยในชั้นสอบสวนผู้ร้องให้การปฏิเสธ แต่ในชั้นพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น ผู้ร้องให้การปฏิเสธแล้วขอแก้ไขคำให้การเป็นการรับสารภาพ ต่อมาผู้ร้องได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกับสำนักงานที่ดินอำเภอชาติแล้วพบว่าที่ดินที่ผู้ร้อง ถูกดำเนินคดีเป็นที่ดินที่ได้สิทธิมาตามประมวลกฎหมายที่ดิน การรับสารภาพของผู้ร้องเป็นการเข้าใจผิด ในข้อเท็จจริงบางประการอันเกิดจากคำเบิกความของเจ้าพนักงานที่ดินต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรี ผู้ร้องไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง และต้องการให้การปฏิเสธ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การ อีกครั้งหนึ่งในวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นวันก่อนถึงวันนัดฟังคำพิพากษาในวันที่ ๓๐ ตุลาคม



๒๕๖๑ แต่ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีไม่อนุญาตโดยให้เหตุผลว่าไม่มีเหตุอันสมควรและมีเจตนาประวิงคดี และพิพากษาลงโทษจำคุกผู้ร้อง ผู้ร้องจึงยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๒ และยื่นคำร้องขออนุญาตปล่อยตัวชั่วคราวหลายครั้ง แต่ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว เนื่องจากเห็นว่าเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูง เกรงว่าจะหลบหนี และศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลจังหวัดกบินทร์บุรีทั้งสามคดี ขณะนี้ทั้งสามคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลฎีกาโดยผู้ร้องถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำเป็นเวลากว่า ๑ ปีแล้ว ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ร้องแก้ไขคำให้การและไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว ทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถต่อสู้คดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนได้อย่างเต็มที่ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการต่อสู้คดีของจำเลยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่าการกระทำของศาลจังหวัดกบินทร์บุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ที่มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ร้องแก้ไขคำให้การจากให้การรับสารภาพเป็นการปฏิเสธ และไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญา เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม

อนึ่ง เนื่องจากเอกสารประกอบคำร้องไม่ปรากฏหลักฐานการรับคำร้องหรือการแจ้งผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ผู้ร้องทราบ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ ได้ตรวจสอบกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ได้รับแจ้งว่าสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้พิจารณาโดยได้มีหนังสือแจ้งผู้ร้องแล้ว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา



ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาแก้ไขคำให้การในคดีอาญาทั้งสามคดี โดยให้เหตุผลว่าไม่มีเหตุอันสมควรและเป็นการประวิงคดี และมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาคดีเนื่องจากเห็นว่าเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูง หากปล่อยตัวไปเกรงว่าผู้ร้องจะหลบหนี เป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ส่งผลให้ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถต่อสู้คดีและพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนได้อย่างเต็มที่ อันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการต่อสู้คดีตามรัฐธรรมนูญ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องได้กล่าวอ้างว่าตนยื่นคำร้อง



- ๔ -

ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วโดยแนบเพียงสำเนาคำร้องถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวกับ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ได้รับแจ้งว่าสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณา ให้ผู้ร้องทราบเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ว่าผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณา อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง กล่าวอ้างว่าคำสั่งของศาลจังหวัดกบินทร์บุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ในการพิจารณาคดีเป็นการละเมิด ต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งหากผู้ร้องเห็นว่าตนมิได้รับความเป็นธรรมย่อมมีสิทธิที่จะ ดำเนินกระบวนการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าคดีนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่าง การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย



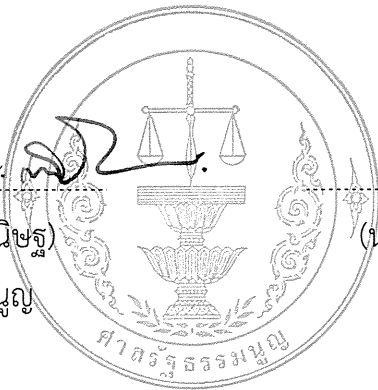


(คำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๓)

(นายจรัญ ภัคดีธนากุล)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ



(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ